

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
STĂNCULESCU, VICTOR ATANASIE

În sfârșit, adevărul...: generalul Victor A. Stănculescu în dialog cu Alex Mihai
Stoenescu / Alex Mihai Stoenescu, Victor A. Stănculescu. – București : RAO
International Publishing Company, 2010

ISBN 978-973-54-0150-4

I. Stoenescu, Alex Mihai

94(498)''1989.12''(047.53)

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, ROMÂNIA
www.raobooks.com; www.raobooks.ro

ALEX MIHAI STOENESCU
VICTOR A. STĂNCULESCU
În sfârșit, adevărul...

© RAO International Publishing Company, 2009
Toate drepturile rezervate

Tipărit la Imprimeria
ARTA GRAFICĂ

2010

ISBN 978-973-54-0150-4

I

Interviu din 29 octombrie 2004 Teatrul Național, București

Interviul a fost luat în biroul meu de la Teatrul Național București, unde la acea dată eram director general adjunct. Generalul Stănculescu terminase înregistrările cu Dinu Săraru pentru cartea care avea să apară la Editura RAO (Generalul Revoluției cu piciorul în ghips) și urma să plece în străinătate. Dialogul a atins câteva teme, într-o modalitate enunțiativă, urmând să fie aprofundate cu ocazia unei alte întâlniri. Gen. Stănculescu aștepta la 6 decembrie 2004 un verdict favorabil în procesul său, deschis printr-un ordin politic în 1999.

Interviul cu gen. Stănculescu a avut trăsăturile unui dialog între persoane familiarizate cu mediul militar și cu problematica născută din evenimentele violente de la sfârșitul anului 1989.

Alex Mihai Stoenescu: Dle general, nu este vorba de un interviu jurnalistic, prin care vreau să vă prind, să vă vânez, ci de o discuție pentru istorie. Am studiat subiectul revoluție timp de 7 ani și în ultimii 2 ani prin cercetare

fundamentală, pe documente și mărturii. Așadar, cam știu ce s-a întâmplat, inclusiv ce ați făcut dumneavoastră. Știu că sunteți persoana decisivă care a orientat istoria într-o anumită direcție. Sunteți de acord să purtăm un dialog în jurul unor subiecte pe care le cunoaștem bine amândoi?

Victor Atanasie Stănculescu: Da, dar după 6 decembrie, când este procesul. Eu plec acum și mă întorc pe 14, 15 noiembrie, însă după 6 decembrie, când e procesul, să văd și eu ce se întâmplă, discutăm.

AMS: Atunci chiar vă propun să discutăm pe text, pe documente, dar acum vreau doar să vă întreb unele lucruri, de exemplu despre felul cum ați primit comanda Armatei de la Ceaușescu. Vă citesc câteva mărturii: Manea afirmă că „Ceaușescu, după sinuciderea lui Milea, l-a chemat pe Stănculescu. NC: «Cu picioarele rupte să vină și să vină în 5 minute, să nu se joace, că-l aduc arestat». A venit într-un sfert de oră. Simula că e accidentat și că îl doare. I-a cerut să-i cheme pe Voinea și pe Eftimescu“. Atunci Ceaușescu a dat următorul ordin: „Stănculescule, preiei conducerea Armatei în urma sinuciderii lui Milea și execuți ordinul. Mergeți și opriți!“. Era vorba de oprirea manifestațiilor. Manea se uită pe fereastră și vă arată: „Uite că deja se umple (piața)“ – începuseră să intre primii muncitori în piață. Ușa cabinetului era deschisă și ordinul a fost auzit de cei din antecameră.

VAS: Da, așa e, ușa era deschisă, iar o parte din discuție a fost chiar în prag.

AMS: Ați ieșit, și Manea v-a spus: „Uite, au început să se adune“?

VAS: Eu am profitat... cum ați spus acolo, la sfârșit?... opriți?

AMS: Mergeți și opriți! Era vorba de oprirea oamenilor care se apropiau de centru.

VAS: Eu am profitat de acest ordin dat într-adevăr așa de Ceaușescu... uite că eu uitasem amănuntul ăsta, dar mi-a ordonat „Opriți!“, și eu am spus: „Da, opresc“. Eu am oprit forțele care erau aduse de Milea din țară la margine (*la periferiile Bucureștilor*, n.a.).

AMS: Trupele oprite pe Olteniței.

VAS: Da, am speculat ordinul de oprire a muncitorilor și eu am oprit trupele.

AMS: Vreau să reconstituim: ați ieșit de la Ceaușescu și v-ați dus la grupa de generali. Erau acolo Hortopan, Eftimescu, Pârcălăbescu, cred că deja era și Voinea. Le-ați comunicat că sunteți numit ministru al apărării?

VAS: Erau panicați, erau terminați, speriați, se împușcase Milea și când m-au văzut și le-am spus s-au refăcut.

AMS: V-au recunoscut ca ministru.

VAS: Nu știu dacă așa, dar i-am anunțat, plus că nu cu ei...

AMS: V-ați dus apoi sus la centrul de comunicații, unde erau transmisioniștii. Maiorul Tufan era jos și a mers cu dvs. sus sau l-ați găsit sus?

VAS: L-am găsit sus.

AMS: Ce ordine i-ați dat?

VAS: V-am spus. Am profitat de ordinul lui Ceaușescu și am dat ordine invers.

AMS: Dle general, discutăm pe documente. Am documente originale, vi le voi arăta, eu știu ce ordine ați dat. Cunoașteți unde am lucrat eu?

VAS: Da, Direcția de Relații Publice... sub Babiuc. Știu!

AMS: Am studiat ordinele venite la Armata 1. Între 10.07 și 10.30 ați dat cinci ordine. Primul oprește trupele pe Olteniței, dar următoarele patru... „nu se trage, se vorbește cu manifestații“.

VAS: Așa este. Prin grupa de comunicații mi se transmitea ce se întâmplă afară, și eu mi-am dat seama, așa că am dat ordinele astea.

AMS: Ați folosit indicativul RONDOUL, care era al lui Milea.

VAS: Da, era al ministrului. Dar, eu chiar o să am nevoie la proces, așa că vreau să mai discutăm, că nu mai țin minte bine pe ore, a mai ruginit cheia în broască.

AMS: Ce are Iliescu cu dvs.? Dumneavoastră l-ați făcut ce este de 15 ani.

VAS: Nu știu, probabil că se teme, dar eu să știți că sunt atacat de trei grupuri: Securitatea, vechea echipă și noua echipă.

AMS: De ce?

VAS: Aștia vor să șteargă urmele. Au vrut să mă și elimine de vreo trei ori. Mai întâi Militaru, apoi Vasile Ionel. Așa știți ce a fost?

AMS: Vă mai mirați? Nu știți că era din grup?

VAS: Văd că știți. Eu am cerut la ședința din 8 iunie 1990, parcă, lui Roman, să plec de la minister, dar să plece și Vasile

Ionel. Mai întâi a fost cu Militaru, când am anunțat eșarfa galbenă (*la elicopter, n.a.*)... am pus pe unul să rupă partea galbenă de la un steag... și Militaru a dat ordin să ne doboare, deși se știa parola.

AMS: La plecarea de la Târgoviște.

VAS: După ce îl executasem pe Ceaușescu, Militaru a vrut să șteargă urmele.

AMS: Dle general, nu vreau să discutăm procesul, e pierdere de timp.

VAS: A doua oară, când l-am trecut în rezervă pe Militaru, am trecut în rezervă și pe toți cei pe care îi adusesese din rezervă în zilele alea. Deci, și pe Vasile Ionel. Când i-am pus pe listă pe toți ofițerii aduși de Militaru, l-am pus și pe Ionel. Și Iliescu a aprobat lista, fără Vasile Ionel, pe care l-a pus consilierul lui. Poftim!

AMS: Era în grup mai de mult.

VAS: Așa, și a doua oară i-am spus lui Roman: „Eu plec de la Ministerul Apărării și trec la Industrie. Să plece și Vasile Ionel“. Eu am plecat, el nu, și l-au făcut general de armată.

AMS: Moment-cheie: telefonul cu Iliescu din 22 decembrie. El v-a sunat sau dvs. l-ați sunat?

VAS: El m-a sunat.

AMS: De la Casa Scânteii.

VAS: Nu știu de unde. Al doilea telefon a fost de la Sergiu Nicolaescu. I-a spus: „Veniți aici, pentru că aici vă pot asigura protecția“.

AMS: Primul telefon a fost din Casa Scânteii, pentru că nu s-a oprit în alte locuri, n-avea cum, nu avea de unde.

VAS: Probabil.

AMS: Îmi puteți dezvălui conținutul conversației?

VAS: După 6 decembrie.

AMS: I-ați predat puterea, dle general! Vă dau eu răspunsul: Armata conducea țara atunci.

VAS: Așa este!

AMS: I-ați pus Armata la dispoziție.

VAS: Asta este! Poate am greșit. Și acum vă întreb eu dacă am făcut bine că nu am închis televiziunea.

AMS: Cred că ați făcut bine. Deși prin televiziune s-au transmis mii de prostii periculoase, totuși a fost bine că s-a văzut.

VAS: ... că a fost deschis, că s-a văzut. Da, cred că aveți dreptate.

AMS: Aveți dvs. o vorbă pe care ați rostit-o atunci, am văzut interviurile dvs., că poporul român a avut trei dictaturi și e timpul să fie liber. Știu că declarația este veridică, pentru că am găsit această replică la militari care v-au propus mai târziu, după revoluție, să dați o lovitură de stat, și le-ați spus: Poporul român a trecut prin trei dictaturi, ajunge!

VAS: Nu se înțelege ce am gândit eu atunci, că ce gândeam eu, având Armata pe mână, se executa.

AMS: I-ați dat puterea asta lui Iliescu.

VAS: Poate am greșit.

AMS: Dar ce aveți de ales?

VAS: Asta este, că la CC era grupul Dăscălescu-Verdeț și m-am interesat: „Ce fac, domnule, ăștia acolo?”

AMS: Erați informat din CC, aveți oameni acolo?

VAS: Nu, am dat eu telefon și m-am interesat.

AMS: Cu cine ați vorbit?

VAS: Nu mai știu, era cineva de acolo. „Ce fac, domnule?” Și mi-a spus că a apărut ăla care a fost ministru.... Avram, apoi nu știu care din vechiul regim.

AMS: Apăruse și Drăghici cu soția.

VAS: Da, așa e, Drăghici... Ce-i asta?! ăștia vor să refacă conducerea lui Ceaușescu, iar la Televiziune erau Dinescu și Caramitru. Nu se putea da puterea acestor oameni.

AMS: Bine, dar la ora aceea vorbiserăți deja cu Ion Iliescu.

VAS: Tatonam, urmăream ce se întâmplă, cine...

AMS: Dar știați ce se întâmplă. Adică, în general, cu debarcarea lui Ceaușescu. Eu am stat de vorbă cu mulți generali de Securitate și știu că erați bănuit de spionaj, iar multe din acțiunile dvs. erau ale unui spion.

VAS: Ale unui spion inteligent!

AMS: Într-adevăr, și aveți admirația mea pentru felul cum v-ați strecurat. La urma urmei, ați adus și libertatea mea. Erați urmărit pentru spionaj.

VAS: Da, m-au urmărit și după, când eram ministru al apărării.

AMS: Și Spiroiu la fel, dar nu fugiți „după”, hai să vorbim despre ce a fost înainte. De exemplu, aveți relații cu Arady.

VAS: Atașatul militar ungar.

AMS: Într-adevăr. Arady era urmărit, au fost interceptate convorbirile lui, transmisiunile lui cu Budapesta, în care i se cerea cu insistență să obțină informații despre dispunerea trupelor românești pe granița de Vest. Pe 12 septembrie 1989

a fost urmărit. Securitatea l-a luat și pe Vasile, cel de la Direcția a IV-a...

VAS: Da, Vasile era.

AMS: Și Arady a intrat la dvs. în birou.

VAS: De asta a afirmat Miklos Nemeth (*fostul premier al Ungariei, n.a.*) că au avut colaborarea unui general din conducerea Armatei. Dar nu notați, că nu voi recunoaște nimic.

AMS: Apoi, alți generali de Securitate spun că toate întâlnirile dvs. cu delegații străine din ultimii ani aveau nevoie de viza lor. Dvs., în loc să anunțați din timp și să înaintați documentul pentru aviz, îi sunați cu o zi înainte sau chiar cu câteva ore și ei dădeau viza verbal, fără să mai verifice. Nu aveau control asupra întâlnirilor dvs. cu străinii, astfel că puteați discuta cu orice spion.

VAS: Era un om de afaceri, Pop George, despre care am aflat, dar după revoluție, că era de la MI-6. Mi-a povestit cum a fost parașutat în Iugoslavia, la Tito, și apoi a venit în România. A murit între timp. Apoi, la Londra, am fost invitat de lordul Amery, care a recunoscut că George era omul lor.

AMS: V-au încadrat, cum se spune.

VAS: M-au încadrat.

AMS: Mai erau și alții în preajma dvs.?

VAS: Probabil. Dar și mai interesant este că am fost în America, după revoluție, și au venit la mine și mi-au spus: „Candidați la președinție“. „Cum să candidez, asta înseamnă cam trei milioane de dolari!“ „Într-adevăr!“ „Păi, n-am acești bani.“ „Ni-i dați înapoi după...“ Asta este!

AMS: Formidabil! Dar trebuie să recunoașteți că americanii și britanicii nu puteau face o astfel de ofertă unui necunoscut.

VAS: Mă știau, plus că știau ce-am făcut...

AMS: Dle general, imediat ce ați ajuns la minister, în 22 decembrie, ați dat ordin de arestare, îndepărtare, izolare a ofițerilor CI.

VAS: Să-i dea deoparte, sub supraveghere.

AMS: Ați dat ordin, ordin scris?

VAS: Nu știu dacă există ordinul, dar am dat acest ordin.

AMS: De ce?

VAS: Ca să nu vadă ce urma să facă Armata.

AMS: Și ce urma să facă?

VAS: Ce-a făcut. Nu voiam ca Securitatea să știe ce facem noi.

AMS: Dar tronsonul de comunicații al Securității de ce l-ați tăiat?

VAS: Din aceleași motive.

AMS: Dle general, la acea oră locotenent-colonelul Stan apăruse la Televiziune, colonelul Rațiu, șeful Direcției I, fusese la sediul MApN, la ora 16.00... ședința de la ora 16.00...

VAS: Da, ședința din 22.

AMS: A durat 20–30 de minute. La televiziune se anunțase trecerea Securității de partea poporului, Rațiu era lângă dvs. Era clar. De ce i-ați arestat pe CI-ști?

VAS: Nu aveam încredere. Nu puteam face ce voiam să facem cu Armata cu ei în spate.